

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5592/22
31.8.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Олге Арсовић и Весне Филиповић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ...1, кога заступа пуномоћник Сава Војнов, адвокат из Панчева ул. Војводе Радомира Путника бр. 1, против тужених противтужилаца ББ и ВВ (уједно као правних следбеника сада пок. ГГ), обојица из ..., чији је заједнички пуномоћник Стеван Васић, адвокат из Београда, ул. Добрачина бр. 70, ради предаје поседа и изгубљене добити по тужби односно ради утврђења права својине по противтужби, одлучујући о жалбама странака изјављеним против пресуде Основног суда у Панчеву П 364/20 од 04.08.2022. године, у седници већа одржаној дана 31.08.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П 364/20 од 04.08.2022. године у другом, трећем и петом ставу изреке, а жалба тужених-противтужилаца се **ОДБИЈА** као неоснована.

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П 364/20 од 04.08.2022. године у делу четвртог става изреке којим је одбијен тужбени захтев којим је тужилац-противтужени тражио да се тужени-противтужиоци обавезу да му плате износ од 15.000,00 динара, на име трошкова израде скице заузећа и премера са законском затезном каматом почев од 31.01.2016. године, и у том делу се жалба тужиоца **ОДБИЈА** као неоснована, док се у истом ставу изреке иста пресуда **ПРЕИНАЧУЈЕ**, па се обавезују тужени-противтужиоци ББ и ВВ да тужиоцу-противтуженом АА на име накнаде штете због изгубљене добити поред износа досуђеног ставом трећим наведене пресуде, солидарно плате износ од још 29.729,00 динара, са законском затезном каматом почев од 04.08.2022. године до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка у шестом ставу изреке пресуде Основног суда у Панчеву П 364/20 од 04.08.2022. године, па се **ОБАВЕЗУЈУ**

тужени-противтужиоци да тужиоцу-противтуженом на име трошкова поступка плате износ од 400.822,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршност до исплате.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке дозвољено је објективно преиначење тужбе тужиоца-противтуженог од 07.12.2021. године. Другим ставом изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца-противтуженог АА, па су обавезани тужени- противтужиоци ББ и ВВ да предају у посед узурпирани део парцеле АА број ..., њива 4. класе у потесу ...од 2ха45ари96 м2, уписане у листу непокретности број ... КО..., у укупној површини заузећа од 14ари59 м2 и то: површину од 10ари67м2, која се налази уз парцелу тужених-противтужилаца бр. ... КО ..., у површини Зараб5м2 која се налази уз парцелу тужених-противтужилаца бр. ... КО ... и у површини од 27 м2 која се налази уз парцелу тужених-противтужилаца број ... КО ..., а у свему како је то приказано према скици заузећа приказаној у налазу и мишљењу вештака Рајка Савановића дипломираног геодетског инжењера од 16.11.2021. године, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Трећим ставом изреке, обавезани су тужени-противтужиоци ББ и ВВ да солидарно на име изгубљене добити исплате АА новчани износ од 67.412,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења 04.08.2022. године до исплате, у року од 15 дана. Четвртим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац-противтужени тражио да се обавежу тужени-противтужиоци да му на име изгубљене добити плате још до 97.141,00 динар, преко досуђеног износа од 67.412,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, као и да се тужени-противтужиоци обавежу да му на име трошкова израде скице заузећа и премера плате укупан износ од 15.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 31.01.2016. године до исплате. Петим ставом изреке, одбијен је противтужбени захтев којим су тужени-противтужиоци тражили да се утврди да су стекли право својине на основу одржаја и то: на кат. парцели бр. ... КО ... у површини од 10ари67 м2, на кат.парцели ... КО ... у површини од Зараб5м2, и на парцели ... КО ... у површини од 27 м2, све то од парцеле тужиоца-противтуженог број ... КО ..., а што би тужилац-противтужени био дужан да призна и трпи да се тужени-противтужиоци упишу као власници наведених површина код надлежних органа службе за катастар непокретности Панчево и да се обавеже тужилац-противтужени да накнади штету туженима-противтужиоцима на укупној површини од 14ари59м2 у износу од 150.000,00 динара на име противвредности изгубљене добити рода кукуруза за период од 2014. па закључно са 2021. годином, са законском затезном каматом почев од 31.01.2016. године до исплате. Шестим ставом изреке, обавезани су тужени-противтужиоци да тужиоцу-противтуженом солидарно накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 289.692,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате, у року од 15 дана. Седмим ставом изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца-противтуженог за исплату законске затезне камате на трошкове поступка почев од дана пресуђења до дана извршности.

Против наведене пресуде, тужилац-противтужени је изјавио жалбу, због погрешно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права, у делу у ком је одбијен тужбени захтев преко досуђеног износа (став 4 изреке), као и у

погледу одлуке о трошковима парничног поступка (став 6 изреке).

Тужени-противтужиоци су изјавили жалбу, како то произлази из навода жалбе, против усвајајућег дела одлуке о тужбеном захтеву (став 2 и 3 изреке), одлуке о противтужбеном захтеву (став 5 изреке) и одлуке о трошковима поступка, због свих законских разлога.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку – ЗПП (Службени гласник РС” бр.72/11, бр.72/2011, 49/2013 - одлука УС, 74/2013 - одлука УС, 55/2014, 87/2018 и 18/20, 10/2023-др.закон), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца-противтуженог делимично основана, док је жалба тужених-противтужилаца неоснована.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се жалбом тужених противтужилаца посебно указује, јер првостепена пресуда садржи јасне, потпуне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за правилно одлучивање, који нису у супротности са садржином изведених доказа у списима предмета, док је изрека пресуде у том делу јасна и не противречи разлозима исте датим у образложењу.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац-противтужени је власник спорне непокретности ... КО ..., пољопривредно земљиште на потесу ..., њива 4. класе, укупне површине 2ха45а96м², уписане у ЛН ..., коју је стекао од своје тетке ДД којој је земља враћена у поступку реституције. Тужени-противтужиоци су сувласници у по 1/2 дела, кат.парцела ... површине 37а41м², 4422 површине 16а33м², и 4423 површине 14ари82м², све уписане у ЛН ... КО ..., као пољопривредно земљиште њива 4. класе, на потесу ... Све наведене парцеле, странке користе за пољопривредну производњу. Парцелу број ..., отац тужених је стекао на основу уговора о купопродаји од 05.06.1997. године, а парцелу ... на основу уговора о купопродаји закљученог 26.09.1996. године. Пре спорног периода, парцелу тужиоца и парцеле тужених, одвајао је пољски пут који има колотраге – утабану земљану површину налик на друге пољске путеве у У овом потесу, дошло је до "померања пута" тако да пут сада иде до парцела тужених-противтужилаца где скреће у страну са две оштре кривине под 90 степени, да би се опет након краја поседа тужених-противтужилаца у наставку поклапао, те вратио на раније постојећи пољски пут који је у складу са катастарским стањем. На овај начин су тужени-противтужиоци заузели парцелу тужиоца-противтуженог чије делове обрађују. Катастарски пут постоји од ранијих времена, био је уцртан у аустроугарским плановима. Упоређивањем положаја катастарских граница према подацима из катастарског стања и положаја фактичких граница према подацима фактичког стања, методом преклапања геодетских подлога у државном координатном систему преко судског вештака геодетске струке, утврђено је да наведене парцеле тужених-противтужилаца заузимају део површине тужиоцеве парцеле ..., и то парцела ... у површини од 10а67м², парцела 4422 у површини од 3араб5 м² и парцела ... у површини од 27 м², а укупно у површини 14ари59 м². Првостепени суд је утврдио да је заузела дошло 15.03.2016. године када је исто на терену утврдио судски вештак Игор Давидовић из Бироа за геодетске послове “Геометар” из Панчева, о чему је израдио

налаз накнадно, 15.03.2018. године. Након изласка вештака на терен, 19.08.2016. одржано је мировно веће али договор није постигнут, те је тужилац подигао тужбу 12.05.2017. године. У време закључења расправе, тужени-противтужиоци и даље заузимају површину 14ари59 м² од парцеле тужиоца-противтуженог, и нису му исплатили тражени износ на име изгубљене добити рода кукуруза. Вредност изгубљене добити која је утврђена вештачењем због немогућности обраде дела парцеле према цени кукуруза на дан допунског вештачења 28.02.2022. године је износ од 67.412,00 динара за период од 2016. године до 2020. године, а за период од 2014. до 2020. године је износ од 97.141,00 динар. Приликом извођења геодете пре подношења тужбе, тужилац је Бироу за геодетске послове "Геометар" на име израде скице заузећа и премера уплатио износ од 15.000,00 динара, и то 31.03.2016. године 10.000,00 динара и 08.07.2016. године 5.000,00 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, пошто је утврдио да су тужени у државини дела тужиочеве парцеле, а што они нису ни спорили, применом одредбе 37 став 1 Закона о основама својинскоправних односа, првостепени суд је оценио да је основан тужбени захтев којим тужилац тражи од тужених повраћај заузетог дела парцеле. Одлучујући о тужиочевом захтеву усмереном на исплату изгубљене добити, полазећи од утврђене чињенице да је заузеће извршено, због чега тужилац који се иначе бави пољопривредом, није могао да користи тај део парцеле, применом одредбе 154 став 1, 155 и 189 СО, оценио је да тужилац има право на накнаду штете због измакле добити која се могла основано очекивати према регуларном току ствари, а чије је остварење спречено штетном радњом тужених. Износ накнаде штете утврђен је вештачењем, при чему је оценио да тужиоцу припада накнада штете за период од 2016. године јер је утврдио да је тада заузеће извршено, до 2020. године, због чега је за ранији период од 2014. до 2016. године, одбио тужбени захтев. Такође је, одлучујући о захтеву за исплату износа од 15.000,00 динара који је тужилац платио геометру кога је звао ради покретања овог парничног поступка, оценио да је исти неоснован, јер те трошкове тужилац није платио кривицом тужених, а исти трошкови не би могли бити признати тужиоцу као парнични трошкови будући да су му већ признати трошкови на име геодетског вештачења одређеног у току поступка.

Одлучујући даље о противтужбеном захтеву, првостепени суд је оценио да овај захтев није основан због тога што се нису стекли услови за стицање права својине одржајем у смислу члана 28 став 2 Закона о основама својинскоправних односа, и то противтужиоци нису имали закониту државину заузетог земљишта, јер за исто нису имали пуноважни правни основ, као што нису имали ни савесну државину, будући да су морали знати да су заузели део парцеле другог лица како због стања у катастру непокретности тако и због тога што их је противтужени више пута на то опомињао, а посебно након извођења геометра те одржавања мировних већа. Осим тога, утврдио је да је несумњиво заузеће било 2016. године, па како је противтужба поднета исте године, евидентно је да нема ни протекла времена погодног за стицање права својине, због чега ни позивање противтужилаца да исту користе дуже од 40 година није од значаја за другачију одлуку. Оценио је да је неоснован и захтев противтужилаца за накнаду штете у висини од 150.000,00 динара, будући да нису доказали да је на било који начин дошло до спречавања увећања њихове имовине нити предложили било какав доказ који би поткрепио захтев за накнаду ове штете.

Чињенично стање да су тужени-противтужиоци у државини дела тужиочеве парцеле ..., у површини 14ари59м2, који део се граничи са парцелама на којима су они сувласници са по 1/2 дела - ..., ... и ..., све у КО ..., није било спорно.

За стицање права својине одржајем на непокретним стварима на којима други има право својине, што је предмет противтужбеног захтева, који по логичком редоследу одлучивања претходи тужбеном реивиндикационом захтеву, сходно члану 28 Закона о основама својинскоправних односа, потребна је мирна, савесна и законита државина у току 10 година (редовни одржај), или само савесна државина у току 20 година (ванредни одржај). Законита државина је она која је стечена на основу ваљаног правног посла подобног за стицање права својине, док савесност подразумева уверење држаоца да ствар држи као своју. У конкретном случају, иако су противтужиоци тврдили да су у државини спорног дела тужиочеве парцеле ... дуже од 40 година, они ту своју тврдњу нису доказали у току поступка. Напротив, из утврђеног чињеничног стања произлази да је њихов правни претходник купио парцелу број ... уговором од 05.06.1997. године, а парцелу ... уговором од 26.09.1996. године, док за парцелу ... (чији наставак према скици заузећа заузима највећу површину заузећа и то 10а67м2 од укупне заузете површине 14а59м2), противтужиоци уопште нису доказали основ стицања. Противтужиоци свакако немају ваљан правни основ за стицање спорног земљишта, па тиме ни закониту државину. Они се не могу сматрати ни савесним држаоцима спорног земљишта јер су границе катастарских парцела јасно одређене скицама катастра непокретности, како је правилно нашао и првостепени суд. Поред тога, када се има у виду да за период који претходи стицању њихових парцела ..., ... и ..., противтужиоци нису доказали државину дела парцеле чији је власник противтужени и то ... (која се граничи са овим парцелама), те како најранији уговор датира од 26.09.1996. године, а да је противтужени несумњиво изразио противљење извођењем геометра 15.03.2016. године, то није протекао рок од 20 година потребан за стицање права својине ванредним одржајем. Из наведеног следи да противтужиоци нису доказали постојање услова за стицање права својине одржајем.

Због тога се неосновано жалбом противтужилаца побија правилна одлука првостепеног суда о противтужбеном захтеву. Чињеница када је дошло до фактичког померања атарског пута у односу на стање уцртано у катастру непокретности, без значаја је за другачију одлуку о том захтеву јер противтужиоци нису правним послом стекли непокретност дефинисану тим путем, већ ону која је одређена катастарским границама. Због тога су без утицаја на другачију одлуку жалбени наводи противтужилаца да правни претходник противтуженог ДД није никада стекла фактичку државину спорног земљишта, враћеног јој у поступку реституције. Ово због тога што је начин стицања права својине на непокретностима упис у јавну евиденцију о непокретностима, а не предаја као што је случај код покретних ствари, па тако ни другачија оцена исказа саслушаног сведока ЂЂ, што противтужиоци истичу у жалби, није могла да доведе до другачије, за њих повољније одлуке. Позивање првостепеног суда на евиденцију о непокретностима из времена царице Марије Терезије не чини неправилном одлуку тог суда, када је познат правно-историјски податак да се таква евиденција неколико векова уназад водила на територији која је била под влашћу Аустроугарске, као што је овде случај, за разлику од остатка државе где се иста успоставља тек у периоду између два светска рата.

Следом наведеног, будући да противтужиоци нису доказали основаност противтужбеног захтева, првостепени суд је правилно одлучио када је обавезао тужене који држе тужиочево земљиште без правног основа, да тужиоцу као власнику предају у посед спорно земљиште, применом чл. 37 Закона о основама својинскоправних односа.

Даље, полазећи од неспорне чињенице да све странке користе наведене парцеле за пољопривредну производњу, правилна је и одлука којом су тужени обавезани да тужиоцу накнаду штету, у виду изгубљене добити, сходно чл. 154, 155 и 189 Закона о облигационим односима - ЗОО, према обрачуна судског вештака пољопривредне струке, који није доведен у сумњу нити током поступка, нити у жалбама. Међутим, одлучујући о периоду у ком је тужилац трпео штету услед некоришћења спорног земљишта, првостепени суд је извео погрешан закључак да је до заузећа тог земљишта дошло тренутком извођења геометра 15.03.2016. године, на шта се основано указује жалбом тужиоца. Ово имајући у виду да међу странкама није била спорна чињеница да је заузеће трајало дуги низ година уназад, па је ову чињеницу ваљало прихватити као неспорну применом чл. 229 став 1 ЗПП. Последишно је погрешно примењено материјално право одбијањем дела тужбеног захтева за накнаду штете за период од 2014. до 2016. године, јер је заузеће постојало и тада, па тужиоцу припада право на накнаду штете и за овај период, тачније за цео период од 2014. до 2020. године, и то према обрачуна вештачења, у износу од још 29.729,00 динара преко досуђених 67.412,00 динара, због чега је у том делу преиначена првостепена пресуда. Тужилац има право и на законску затезну камату од дана пресуђења, сходно чл. 189 и 277 ЗОО.

Супротно наводима жалбе тужиоца, правилно је одлучио првостепени суд одбијањем тужбеног захтева за накнаду износа од 15.000,00 динара, плаћеног на име извођења геометра пре подношења тужбе, и за своју одлуку у том делу дао довољне и јасне разлоге које у свему прихвата и другостепени суд. Овај суд такође у свему прихвата дате чињенично-правне разлоге због којих је одбијен противтужбени захтев противтужилаца за накнаду материјалне штете. Због тога се посебно не образлажу ове одлуке, применом чл. 396 став 2 ЗПП.

Како на изнету чињенично-правну аргументацију није од утицаја жалбено инсинуирање тужених-противтужилаца на пристрасност поступајућег судије, нити је то спорадично употребљавање колоквијалних израза у првостепеној пресуди, као што нису од утицаја ни остали њихови жалбени наводи, као ни некоментарисани наводи жалбе тужиоца-противтуженог, другостепени суд је одлучио као у изреци применом чл. 390 и 394 тачка 3 и 4 ЗПП.

Жалбом тужиоца се основано указује да је приликом доношења одлуке о трошковима поступка, првостепени суд неправилно применио материјално право, и то тарифни број 13 став 7 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката - АТ (Сл. Гласник РС бр. 121/2012, 99/2020, 37/2021), којим је прописано да ако тужбом, противтужбом или другим поднеском постављено више кумулативних захтева, адвокату припада пун износ награде који се увећава за по 50% те награде за други и сваки даљи захтев. У конкретном случају, тужбом су постављени захтеви за предају у посед и за накнаду штете, а противтужбом, о којој се тужилац-противтужени преко свог пуномоћника изјашњавао усмено и писаним путем, је постављен захтев за стицање права својине одржајем и накнаду штете, па је према оцени другостепеног суда

оправдана примена наведене нормe. Стога за правилно признате и првостепеном пресудом наведене парничне радње, и то за састав тужбе и три образложена поднеска по 9.000,00 динара, заступање на 15 одржаних рочишта по 10.500,00 динара и приступ на 4 неодржана рочишта по 6.000,00 динара, што укупно чини 217.500,00 динара, сходно АТ, тужиоцу-противтуженом припада увећање од 50% а то је 108.750,00 динара, укупно 326.250,00 динара. Када се на ово додају трошкови вештачења укупно 63.000,00 динара у границама опредељеног захтева, те трошкови судске таксе за тужбу и пресуду по 5.786,00 динара, обрачунати по Таксеној тарифи сходно успеху у спору, то је укупан износ трошкова 400.822,00 динара. Због тога је применом чл. 401 став 3 ЗПП, преиначена одлука о трошковима поступка.

**Председник већа-судија
Иван Негић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић